

ဖက်ဒရယ်တက္ကသိုလ်မှ အခမဲ့ထုတ်လွှင့်သည်။

လူမျိုးနှင့် ဇာတ် (သင်ခန်းစာ ၁)

မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း လူမျိုးခွဲခြားရေးဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲသည် ကမ္ဘာ့ဇာတ်ခုံတွင် အရေးပါသော လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ လူမျိုး၊ လူမျိုးစု၊ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများ နှင့် ဇာတ် အကြောင်း ပို၍ပြောလာကြသည်။ စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းသည်က တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ကို နှိုင်းယှဉ်ချိန်ထိုးပြီး လူတွေက ပြောလာကြသည်။

ဇာတ် ဆိုသည်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် အဓိကရှိသော အရာဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယတွင် ဇာတ် အမျိုးမျိုးအထွေထွေရှိသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အိန္ဒိယလူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ဇာတ် လေးမျိုး ရှိသည်။ အတွေးအခေါ်ပညာရှင်များနှင့် ဗြဟ္မဏပုဏ္ဏားတို့ ပါဝင်သော ဗြဟ္မဏပုဏ္ဏားမျိုး၊ ရှင်ဘုရင်နှင့် အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစားတို့ပါဝင်သော ခတ္တိယမင်းမျိုး၊ ကုန်သည် လယ်သမားတို့ပါဝင်သော ဝေဿမျိုး၊ နှင့် အလုပ်ကြမ်းသမားနှင့် အလုပ်သမားများပါဝင်သော သုဒ္ဓမျိုး ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ငါးခုမြောက် ဇာတ်အနိမ့်ဆုံး အမျိုးဇာတ်ဖြစ်သော “ထိတို့၍ပင်မရသူများ”လည်း ရှိပါသေးသည်။ ထိုသူများ၏အမျိုးဇာတ်သည် အလွန်ပင်နိမ့်သည့်အတွက် သူတို့ကိုသွား၍ပင် မတို့ထိသင့်ဟု မြင်ကြသည်။ ထိုသူများကို **ဒါးလစ်**များဟု လည်း ခေါ်ကြသည်။ **ဒါးလစ်**များအဖို့ “တို့ထိ၍မရသူများ” ဆိုသော စကားလုံးသည် အပြုသဘောမဆန်သော ယုတ်ညံ့သော စကားလုံးဖြစ်သည်။ လူသားတို့သည် အဆိုပါ အုပ်စုများတွင် မွေးဖွားလာခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် ဘယ်အုပ်စုတွင် ပါဝင်ပါသည် ဟူ၍ ရွေးချယ်နိုင်ကြသည်မဟုတ်ပေ။ လူမျိုးစုနှင့် လူမျိုးနှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း ထို့နည်းတူပင် ဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် အခြားသောနေရာဒေသများမှ လူအများအပြားသည် ဇာတ်နိမ့်ဇာတ်မြင့် ခွဲခြားမှုစနစ်နှင့် ဥရောပနှင့် အမေရိကရှိ လူမျိုးခွဲခြားရေးဝါဒတို့သည် တူညီကြသည်ဟု မြင်လာကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှား (သို့) မြန်မာကဲ့သို့ အခြားသော ကမ္ဘာ့နေရာများတွင်လည်း လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် မတူညီသော တန်ဖိုးကိုယ်စီ ရှိကြသည့် မျိုးနွယ်စုများ ရှိပါသည်။ ဤအခြေအနေများကို တစ်ခုနှင့် တစ်ခု နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင် ပါသည်။ ဒါမှမဟုတ် အဲ့သလိုကြည့်နိုင်ကြပါမလား။ မလေးရှားနိုင်ငံရှိ လူမျိုးစုများနှင့် အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုဝါဒ အခြေအနေကို ကျနော်တို့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လို့ရနိုင်ပါသလား။ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ဇာတ်နိမ့်ဇာတ်မြင့် ခွဲခြားမှုစနစ်နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ လူမည်းနှင့်ဌာနေအမေရိကန်များ၏ ရုန်းကန်ကြိုးပမ်းရမှုများကို ကျွန်တော်တို့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လို့ရနိုင်ပါသလား။

ဤ မော်ဂျူး (module)တွင် ကျောင်းသူ/သားများသည် အလွှာအဆင့်ဆင့် သတ်မှတ်မှုပုံစံများနှင့် လူမျိုး၊ အမျိုးဇာတ် နှင့် ဇာတ် အပေါ်အခြေခံသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ မတရားမှု အကြောင်းကို လေ့လာခွင့် ရမည်ဖြစ်သည်။

ပထဝီအနေအထားအားဖြင့် ဤ module သည် (တောင်နှင့်မြောက်)အမေရိက၊ ဥရောပ၊ အာဖရိက နှင့် တောင်အာရှရှိ အင်္ဂလိပ်စကားပြောသော နေရာများကို အဓိက ဦးစားပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဗြိတိသျှ အင်ပိုင်ယာ၏ ကောင်းမွန်ဆိုးမွန်များနှင့် ထိုအမွေများမှ ပေါက်ဖွားလာသော လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှု တိုက်ပွဲများအကြောင်းကို နှိုင်းယှဉ်ဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်သည်။ ဤ module ကို နယ်ပယ်အစုံမှ ထုတ်နုတ်ပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးသီအိုရီ၊ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး၊ သမိုင်း၊ မနုဿဗေဒ နှင့် အခြား ဆက်စပ်နယ်ပယ်များမှ ကျောင်းသားများ လေ့လာနိုင်ပါသည်။

သင်ခန်းစာ ၁

တူညီချက်များနှင့် အရုပ်အယုက်

မည်ကဲ့သို့ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် လူမျိုးနှင့် အမျိုးဇာတ်အကြောင်း တယောက်နှင့် တယောက် စကားပြောရာတွင် ပါဝင်လာကြသနည်း။

အိန္ဒိယတွင် ဇာတ်နိမ့်ဇာတ်မြင့်စနစ်အောက်တွင် အကျုံးဝင်သူ လူဦးရေ ၃.၅ဘီလီယံ ရှိပါသည်။ ၎င်းစနစ်သည် လူဦးရေ ၁ ဘီလီယံ အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ ၎င်းစနစ်သည် လူဦးရေ သန်း ၈၀၀ အပေါ် ဆိုးဆိုးရွားရွား သက်ရောက်မှုဖြစ်စေပါသည်။ အထက်ပါဖော်ပြချက်တို့သည် Suraj Yengde ၏ အဆိုအရ ဖြစ်သည်။ “Caste Matters (အမျိုးဇာတ်စနစ် အရေးကြီးသည်)” ဆိုသော စာအုပ်တွင် Yengdeက အမျိုးဇာတ်ဆိုသည်မှာ “လူဦးရေ သန်း ၃၀၀ ကျော်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံသား “**တို့ထံ၍မရသူများ**”အဖို့တော့ ဖျက်ဆီးမှု၊ လုယက် တိုက်ခိုက်မှု၊ စာရင်းမပေါ်သော အဓမ္မကျင့်မှု၊ လူ့အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်မှု၊ ရဲတပ်ဖွဲ့၏ အကြမ်းဖက်မှု နှင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာစွမ်းရည်ဆုံးရှုံးမှုတို့၏ အတိုင်းအတာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။”

ဇာတ်ဆိုသည်မှာ လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးသူလူတန်းစားတရပ်၏ လွှမ်းမိုးခံလူတန်းစားများအပေါ် အကြွင်းမဲ့ ပိတ်ဆို့ထိန်းချုပ်မှု ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ထိန်းချုပ် ဖိနှိပ်သော စနစ်တရပ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို တင်းကျပ်စွာ ပိုင်းခြားထားပြီး အုပ်စုတစ်စုကို အခြားသောအုပ်စုများထက်ပို၍ အခွင့်ထူးများ ပေးထားသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးဇာတ်စနစ်၏အောက်ဆုံးတွင်ရှိနေသည်မှာ **ဒါးလစ်များ** (သို့) **ထိတွေ့၍မရသူများ** ပင် ဖြစ်သည်။

ပင်မအမျိုးဇာတ်အပြင် အမျိုးဇာတ်အခွဲများ (sub-castes)နှင့် အမျိုးဇာတ်အခွဲအခွဲများ (sub-sub castes)အဖြစ် အုပ်စုများအတွင်း အုပ်စုများ ထပ်ကွဲနေပါသေးသည်။ မြောင်ပေါ်တင် အကြမ်းဖက်မှု၊ လှည့်ဖျားမှုတို့နှင့်အတူ ကျွန်တော်တို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ရိုးသားမှု၊ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာရှိမှု နှင့် သတ္တိတို့ကို လွှမ်းမိုးသွားသော ဈေးကွက် စီးပွားရေး အခြေပြုဖိအားများကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော Cornel West တင်စား ဖော်ပြခဲ့သည့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမှောင်ကျခြင်း (Spiritual blackout)ကြောင့် မေတ္တာတရားထားနိုင်စွမ်းများ ပျောက်ကွယ်နေပါသည်။

ရှုထောင့်များစွာမှကြည့်လျှင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် Yengde ၏ အဆိုအရ လျော့ရဲရဲ သွယ်ယုက် ဖွဲ့စည်းထား သော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ အစစ်အမှန် တိုင်းပြည်တစ်ခုမဟုတ်ဟု သူက ဆိုသည်။ ကွဲပြားသော အုပ်စုများသည် တသီးတခြားစီနေကြသည်။ ရန်လိုအကြမ်းဖက်မှုက အဆိုပါအုပ်စုများအကြားတွင် ရှိနေသည်။ အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးမှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကဲ့သို့ပင် မလုံခြုံမှုက လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ပို၍ကြီးစိုးလာလေလေ အမျိုးဇာတ်နှင့် အုပ်စုအမျိုးသားရေး ပိုမိုအားကောင်းလာလေဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ဥပမာအားဖြင့် လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်းများ ဖြစ်လေ့သိပ်မရှိသော ဆွီဒင်နိုင်ငံနှင့် အတော်ကလေး ကွဲပြားခြားနားပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာအခွင့်ထူးများနှင့် စီးပွားရေးညီမျှမှုအရ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ပို၍ တန်းတူညီမျှလာလေလေ အုပ်စုများအကြား ရန်လိုစိတ်များ လျော့ပါးလာလေလေ ဟူသော အယူအဆဖြစ်သည်။ သို့သော် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်မူ အခွင့်ထူးခံ ဇာတ်များနှင့် အုပ်စုများသည် ၎င်းတို့၏

ကိုယ်ပိုင်အထူးအခွင့်အရေးများ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးသွားမည်စိုးသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော အယူအဆများ ဆွေးနွေးမှုများကို ဆန့်ကျင်ပြောဆိုကြပါသည်။

၎င်းတို့၏ အထူးအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန် အုပ်စု တစ်စု နှင့် တစ်စုကြား ရန်လိုစိတ်များ ဖြစ်လာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးပါသည်။ “ဒါကတော့ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာကဲ့နေတဲ့ အိန္ဒိယက ပေါင်းစည်းထားသော မတူကွဲပြားသော အိန္ဒိယနိုင်ငံအဖြစ် သူ့ကိုယ်သူ ကာကွယ်ဖို့ ကြိုးစားပုံ ကြိုးစားနည်း ဖြစ်တယ်” လို့ Yengde က ရေးသားထားပါသည်။ အဲသည့်နောက် ဘာဖြစ်သွားသနည်း ဆိုသော် အမျိုးဇာတ် ခွဲခြားမှုစနစ်ကို အသည်းအသန် ဖက်တွယ်ထားဆဲ၊ တချိန်တည်းမှာပင် “အမျိုးဇာတ်ခွဲခြားမှုမရှိသော” နိုင်ငံတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို အစိုးရက ဖော်ထုတ်လာခဲ့ပါသည်။

The nation as a liberal state, where every human is equal, every vote is equal, is in this way a weapon or shield against real change to the oppressive system. So the states use these ideas, so that they don't have to get rid of racism or the caste system.

လူသားတိုင်း တန်းတူအခွင့်အရေးရှိသည်၊ မဲပြားတိုင်း တန်ဖိုးတူသည်ဆိုသည့်အချက်ကို အခြေခံထားသည့် လစ်ဘရယ်စနစ်နိုင်ငံသည် တစ်နည်းအားဖြင့် ဖိနှိပ်သောစနစ်ကို တိုက်ဖျက်မည့် စစ်မှန်သောအပြောင်းအလဲကို တားဆီးနေသော လက်နက် သို့မဟုတ် အကာအရံခိုင်းတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းပြည်များသည် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု သို့မဟုတ် ဇာတ်စနစ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့ မလိုစေရန် အတွက် လစ်ဘရယ်အယူအဆကို ကိုင်စွဲကြသည်။

ဥပဒေ၏ရှေ့မှောက်တွင် လူသားတိုင်းအတူတူပင်ဖြစ်သည် ဟု ဖော်ပြသော ကျွန်တော်တို့က လစ်ဘရယ် အယူအဆများဟု ခေါ်လေ့ရှိသော အဆိုအပါအယူအဆများသည် ဥာဏ်အလင်းပွင့်ခေတ် (Enlightenment) ဟုခေါ်သော ဥရောပရှိ အစဉ်အလာတစ်ရပ်မှ ပေါက်ဖွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းလှုပ်ရှားမှုသည် အတွေးအခေါ် ပညာရှင်များနှင့် နိုင်ငံရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများသည် တိုင်းပြည်တစ်ခု၏ ပြည်သူများအတွက် အခွင့်အရေးများ တောင်းဆိုမှု စခဲ့သည့် ၁၇ ရာစုနှင့် ၁၈ ရာစုနှစ်များတွင်ပေါ်ပေါက်လာသော လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူမှုရေးပဋိညာဉ် (social contract) နှင့် ပတ်သက်သော အယူအဆများသည် ထိုခေတ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်၏ အဓိက နိုင်ငံရေးတွေးခေါ်ပညာရှင်များထဲမှ တစ်ယောက်မှာ John Locke ဖြစ်သည်။ John Lockeသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးအတွေးအခေါ်ပညာရှင်ဖြစ်ပြီး သူ၏ အဆိုတစ်ခုမှာ တိုင်းပြည်တစ်ခု၏ ပြည်သူနှင့် အုပ်ချုပ်သူများအကြားတွင် လူမှုရေးပဋိညာဉ် (social contract) ရှိသည်ဆိုသော အယူအဆဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပဋိညာဉ် သည် အစစ်အမှန် စာချုပ်တစ်ခု မဟုတ်ပေ။ နှုတ်ဖြင့်ထုတ်မပြောသော စာချုပ်ပဋိညာဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ပြည်သူက အုပ်ချုပ်သူများကို အုပ်ချုပ်သူများအဖြစ် လက်ခံကြသည်၊ ပြည်သူသည် သူတို့၏လွတ်လပ်မှုကို ကန့်သတ်သည့်အချက်အချို့ကို လက်ခံကြသည်။ ဥပမာ ကိုယ်လိုချင်တာပဲ ကိုယ်ယူလို့ မရဆိုတာမျိုး။ အပြန်အလှန်အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်သူတို့သည် ပြည်သူတို့၏ အခွင့်အရေးများ နှင့် လွတ်လပ်မှုများကို ကာကွယ်ပေးရသည်။

Lockeနှင့် အခြားသော ဥာဏ်အလင်းပွင့်ခေတ်မှ အယူအဆများကဲ့သို့ပင် အဆိုပါ လစ်ဘရယ် အယူအဆများ သည် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုအယူအဆများ (သို့) အမျိုးဇာတ်နှင့် မျိုးနွယ်စု အလွှာအဆင့်ဆင့်နှင့် ပတ်သက်သော အယူအဆများနှင့် လုံးဝ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်ဟု လူအများအပြားက မြင်ကြသည်။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု တစ်စုသည် အခြားတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုထက် ပို၍ ဆိုင်သည်ဟု ပြောခြင်းသည် ဥပရောပ လစ်ဘရယ်အတွေးအခေါ်များနှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ သို့သော် လူမျိုးရေး

ကွဲပြားခြားနားမှုရှိသည်ဟု လူတွေ အမှန်တကယ်ယုံကြည်လာခဲ့သည်မှာ လစ်ဘရယ် အတွေးအခေါ်များကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု အချို့က ပြောကြသည်။

ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ Lisa Lowe ၏ စာကို လေ့လာကြည့်ရအောင်ပါ။

သူ့စာအုပ် “ The Intimacies of Four Continents”၏ ပထမအခန်းတွင် ၁၈ရာစုနှင့် ၁၉ရာစုနှစ်များ အတွင်း တောင်နှင့်မြောက်အမေရိကားတိုက်ရှိ ကိုလိုနီဝါဒ၊ အမေရိကန်ကျွန်းကုန်သွယ်မှု၊ အရှေ့အိန္ဒိယ နှင့် တရုတ်ကုန်သွယ်မှုများကို ချိတ်ဆက်ပေးသော တစ်စုံတစ်ခုရှိသည်ဟု Lisa Loweက ရေးသားထားသည်။

သူ့ရှေ့မှာရေးခဲ့ကြတဲ့ CLR James ကဲ့သို့သော သူများ၏ ထုံးစံအတိုင်း Lowe က ဆက်လက် ရေးသား ပါသည်။ CLR James ဆိုတာ San Dimongo မှာရှိတဲ့ ကျွန်အသိုင်းအဝိုင်းသည် ဥရောပ၊ အာဖရိကနှင့် အမေရိကတိုက် များကို ချိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်ဟု ရေးသားခဲ့သူဖြစ်သည်။ အမေရိကတိုက်များရှိ ကျွန်အခြေပြု လူ့အဖွဲ့အစည်း များမှ ထောက်ပံ့သော ငွေကြေးအထောက်အပံ့များကြောင့် ပြင်သစ်ဘူဇာ လူတန်းစား ပေါ်ပေါက်လာပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် “လူသားအခွင့်အရေးများ”ဆိုသော ဥပဒေအလင်းပွင့်အယူအဆများ ပေါ်ထွက် လာရသည်ဟု သူက ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူအများအပြားကို ကျွန်ပြုခြင်းနှင့် ဖိနှိပ်ခြင်းကြောင့် လွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာ လစ်ဘရယ် အယူအဆများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရိုးရိုးရှင်းရှင်းပြောရလျှင် လစ်ဘရယ်ဒဿနအမြင်၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် အစိုးရအယူအဆများ သည် ကိုလိုနီဝါဒ၊ ကျွန်ကုန်သွယ်မှုနှင့် နယ်ချဲ့ဝါဒတို့တွင် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသည်ဟု Lowe က ဆိုသည်။

မည်သို့မည်ပုံပါသနည်းဆိုမူ ပထမဦးစွာ လူသား၏လွတ်လပ်မှုကို ချိုးကျူးဂုဏ်ပြုကြခြင်း၊ လူသားများကို နိုင်ငံတော်၏ ဖိနှိပ်မှုမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသော စနစ်များ ဖန်တီးခြင်း၊ လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားသော နေရာတွင် မိမိအမြင်ကို ထုတ်ဖော်ပြခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လူအချို့ကို “လူသား”ဆိုသော အတန်းအစားတွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြုကြခဲ့ပါ။ အဆိုပါသူများကို ခေတ်နောက် ကျန်နေသော၊ မယဉ်ကျေးသော၊ မလွတ်လပ်သော ပထဝီဒေသဆိုင်ရာ နှင့် အချိန်ဆိုင်ရာ နေရာကာလတစ်ခုတွင် ချောင်ထိုးထားပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ခေတ်၏ လူမှုရေးမညီမျှမှုများသည် အဆိုပါဖြစ်စဉ်များ၏ အမွေဖြစ်သည်ဟု Lowe က ရေးသား ထားသည်။ အဆိုပါဖြစ်စဉ်များမှတစ်ဆင့် “လူသား”ဆိုသူများကို လစ်ဘရယ်အသွင်အပြင်များဖြင့် လွတ်လပ်ခွင့် ပေးခဲ့ကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အခြားသောလူသားများ၊ အလေ့အထများ နှင့် ပထဝီဒေသများအား “လူသား”ဆိုသောအရာနှင့် အကွာအဝေးတစ်ခုတွင် ထားခဲ့ကြသည်။

အကယ်၍ အားလုံးပါဝင်မှုကို ဦးတည်လျှင်ပင် liberal universalism သည် ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ချန်လှပ်ထားခြင်း သဘောတရားများ (principles of inclusion and exclusion) အပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိပါသည်။ လူသားမျိုးနွယ်ကို မျိုးစိတ်တစ်ခု သို့မဟုတ် အခြေအနေတစ်ခုအဖြစ် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုမည်ဆိုသော အဆိုမှာပင် ၎င်းအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုပုံသည် လူသားနှင့် လူသားမဟုတ်သူဟူ၍ ခွဲခြားထားသည်။

ထို့ကြောင့် ခေတ်သစ်လစ်ဘရယ်ဝါဒ၏ ဇာတ်လမ်းသည် ခေတ်သစ်လူသားတို့၏ ဇာတ်လမ်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ပြောခြင်းဖြင့် လစ်ဘရယ်အတွေးအခေါ်သမားများနှင့် တွေးခေါ်ပညာရှင်များသည် နယ်ချဲ့ဝါဒီများ (သို့) လူမျိုးရေးခွဲခြားသူများ ဖြစ်ကြသည်ဟု မဆိုလိုပါ။ သူတို့တွေ၏ အတွေးအခေါ်သည် “ကျွန်ပြုခြင်း” အယူအဆအောက်တွင် ပိတ်မိနေကြခြင်းသာဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် သီအိုရီအရ Locke၏ သဘာဝဥပဒေ(natural law)သည် ဌာနေအမေရိကန်များကို သူတို့ အမဲလိုက်သော သစ်သီးသစ်ဥရှာသော အလုပ်လုပ်ကြသော သူတို့မြေကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အပြစ်မဲ့သူများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ကျူးလွန်သူများကို တားဆီးရန် စည်းကမ်းဥပဒေ ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်သူကို အပြစ်ပေးခွင့်ရှိသည်ဟု Locke ကပြောခြင်းသည် ဖိနှိပ်ခြင်းကို တရားဝင် အသိအမှတ် ပြုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့ခေါ်ကြသော ဌာနေအင်ဒီးယန်းများကို လစ်ဘရယ် သမားများ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များက အခြေချပေးထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ သူတို့သည် လူ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးဆန့်ကျင်လျက်ရှိသော သူများဖြစ်ကြသည်။ တိုးတက်သော လစ်ဘရယ်သမားများသည် သူတို့နှင့် အမြဲ စစ်ဖြစ်နေခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ဥရောပအခြေချသူများအပေါ် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မှုကို သူတို့၏ သဘာဝရပိုင်ခွင့်ကို ကာကွယ်နေကြသောသူများအဖြစ် မမြင်ခဲ့ကြဘဲ အယူလွဲမှားသူများ နှင့် အရိုင်းအစိုင်းများ၏ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်းအဖြစ်သာ မြင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

Locke ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့်အပေါ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ လူတစ်ယောက်၏ စိုက်ထုတ်သော လုပ်အားသည်သာ ထိုသူအား မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ပေးအပ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းဖွင့်ဆိုချက်သည် စိုက်ပျိုးထွန်ယက်မှု လုံလောက်စွာမလုပ်ကြဟု မှတ်ယူခြင်းခံရသော ဌာနေအမေရိကန်များကို မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်မှ ဖယ်ထုတ် ပစ်လိုက် သည်။

ထို့နည်းတူစွာ အမျိုးဇာတ်ခွဲခြားမှုမရှိသော တိုင်းပြည်ဆိုသည့်အယူအဆများသည် အာဏာမဲ့သူများ ကို တားဆီးရန် အာဏာရှိသူများက အသုံးပြုသော အကာအကွယ်ခိုင်းများ ဖြစ်သကဲ့သို့ပင် လစ်ဘရယ် အတွေးအခေါ်များသည် ဖိနှိပ်မှုစနစ်များကို ထိန်းသိမ်းခဲ့ရုံသာမက ဖန်တီးပေးခဲ့ပါသည်။ တောင်မြောက် အမေရိကတိုက်၊ အာရှနှင့် အာဖရိကတိုက်ရှိ ဥရောပက သိမ်းယူခဲ့သော ပထဝီဒေသအသစ်များသည် အနောက်တိုင်း လစ်ဘရယ်ဝါဒအဖို့ လူ့လွတ်လပ်မှုနှင့် လူ့အခွင့်အရေးများ၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘောဆောင် သည့် အယူအဆသဘောတရားများကို တွေးကြည့်ရန် ဖြစ်တန်ရာခြေရှိသော အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးကျွန်များ၊ ကိုလိုနီလက်အောက်ခံများ နှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ အတွက် လွတ်လပ်ခွင့်အများအပြားကိုမူ ထိုအယူအဆသဘောတရားများက သေသေချာချာ ချန်လှပ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် လစ်ဘရယ်အတွေးအခေါ်သည် ကျွန်တော်တို့ကို ကျွန်ပြုခြင်းစနစ်မှ ဆွဲထုတ်ခဲ့သည် ဆိုသော အမြင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော် (သို့) ဘာသာတရား၏ ကျွန်ပြုခြင်းနှင့် ဖိနှိပ်ခြင်းတို့ကို တုန့်ပြန်ခဲ့သည်ဆိုသော အမြင်တို့သည် မှားသည်ဟု Lowe က ဆိုသည်။ ထိုအစား လစ်ဘရယ်လွတ်လပ်မှုနှင့် ကိုလိုနီဖိနှိပ်မှုတို့သည် ဘေးချင်းယှဉ်လျက် ရပ်တည်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ လစ်ဘရယ်အတွေးအခေါ်များနှင့် အတူတကွတည်ရှိနေသော “ချွင်းချက် ဇုန်များ” ရှိခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်တို့သည် ဥရောပကိုပဲ အာရုံစိုက်နေခြင်းဟာ မှန်ကန်ရဲ့လား။ ကမ္ဘာ့ရှုထောင့်အမြင် (global prism) ကနေကြည့်ပြီး မြန်မာ (သို့) မလေးရှားတိုင်းပြည်က လူမျိုးစုတည်ဆောက်ပုံများကို နားလည်အောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းသည် မှားယွင်းသလား။ Ania Loomba ၏အဆိုအရ ကမ္ဘာ့အမြင် ဆိုတာလည်း များသောအားဖြင့်က အနောက်တိုင်းအမြင်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အလယ်ခေတ်ကာလ (Middle Ages) ဥရောပတွင် ကျွန်တော်တို့ ကြုံခဲ့ရသည်များကို လူမျိုးရေး ခွဲခြားမှုအဖြစ် သတ်မှတ်တာ မှားကြောင်း၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူသားများအကြား ကွဲလွဲမှုသည် သဘာဝတွင် အခြေမတည်ဘဲ ထုံးတမ်းစလေ့ယဉ်ကျေးမှုတွင် အခြေတည်သည်ဟု အမြင်ရှိကြသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း လူတွေက တခါတလေပြောကြသည်ဟု Loomba က ထောက်ပြပါသည်။ “သဘာဝ” ဆိုသော

အပိုင်းသည် ကျွန်တို့နှင့် သိပ္ပံနည်းကျလေ့လာမှုများနှင့်အတူ နောက်မှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နည်းတူစွာပင် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုဝါဒအကြောင်း ဆွေးနွေးပွဲနှင့် အိန္ဒိယအမျိုးဇာတ်ခွဲခြားမှုစနစ်ကို သက်ဆိုင်သည်ဟု လူအများအပြားသည် မရှုမြင်ကြပါ။ လက်တင်အမေရိကတွင်လည်း ထိုနည်းတူပင်ဖြစ်သည်။

လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုဝါဒကို ကြီးမားသောဖွဲ့စည်းမှုကြီးတစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ Stuart Hall က သတိပေးခဲ့သည်။ သို့သော် အခြေခံတူညီချက်အချို့ကို မမြင်နိုင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လည်း Loombaက သတိပေးခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ နိုင်ငံအချို့က ထိုအနေအထားကို အသုံးပြု၍ “ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အခြေအနေဟာ ခင်ဗျားတို့နဲ့ မတူဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ နားမလည်ပါဘူး”ဟု ပြောခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၅ခုနှစ်က ကုလသမဂ္ဂတွင် ဂျူးနိုင်ငံတည်ထောင်ရေးဝါဒ (ဇီယွန်ဝါဒ)ကို လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုဝါဒပုံစံတစ်ရပ်အဖြစ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြစဉ်က အစွဲရေးသည် ဤပုံစံမျိုး ပြောခဲ့သည်။

အိန္ဒိယမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ လုပ်ခဲ့ကြသည်။ လူမျိုးကဲ့သို့ပင် ဇာတ်သည် မျိုးရိုးနှင့် သားစဉ်မြေးဆက် အလွှာအဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းမှုတစ်ခု ဖြစ်ရုံသာမက ၎င်းအမျိုးဇာတ် တွင် **ဒါးလစ်**များ၏စိတ်နှင့်ခန္ဓာကိုယ် တည်ဆောက်ပုံလည်း ပါဝင်သည်ဟု **ဒါးလစ်** တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများက ပြောကြသည်။ **ဒါးလစ်**များအား မသန့်ရှင်းသော ထိတွေ့၍မရသော သူများအဖြစ်ရှုမြင်ကြသည်။

ယခုကဲ့သို့ရှုမြင်မှုမျိုးကို ဖြစ်စေသော အယူအဆများမှာ အချို့သောကိစ္စများသည် ဓလေ့ယဉ်ကျေးမှု (သို့) ဘာသာတရား အပေါ်တွင် အခြေပြုထားသောကြောင့် ကွဲပြားကြကြောင်း ပြောခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုသဘောတရားများက လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုသည် သိပ္ပံပညာပေါ်တွင် အခြေတည်သည်ဟု ပြောကြသည်။ Loomba က ထိုသဘောတရားများသည် မှားသည်ဟု ဆိုသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုသည် သိပ္ပံပညာပေါ်တွင်သာ အခြေခံသည်ဟု ထိုလူမျိုးရေးခွဲခြားမှုသဘောတရား အယူဝါဒများက ဆုံးဖြတ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် သိပ္ပံပေါ်တွင် အခြေမခံ။ အခြေခံသည်ဟု ပြောဆိုကိုင်စွဲထားမှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များက သပ်သပ်ဟု ပြောကြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ထိုသို့သော လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု၏ အသုံးအနှုန်းများကို အသုံးပြု၍ မရပါ။

ကနေ့ခေတ်တွင် လူမျိုးဆိုသည့်ဝေါဟာရမှာ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သင်္ကေတတစ်ရပ် ဖြစ်လာသည်။ မကြာခဏလည်း လူမျိုးဆိုသည်ကို ကျဉ်းမြောင်းစွာ နားလည်နေကြဆဲဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အစွဲရေး၊ အိန္ဒိယ၊အမေရိကန်၊ ယူကေ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖိနှိပ်မှုပုံစံများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာနိုင်ပါသည် သို့သော် သတိကြီးကြီးထား၍ လုပ်ကြရမည်ဟု Loombaက ပြောသည်။

နောက်အပိုင်းအတွက် အောက်ပါမေးခွန်းများကို စဉ်းစားထားနိုင်ပါသည်-

အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ဇာတ်စနစ်ကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကွဲပြားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် သူတို့၏ဆက်ဆံရေးနှင့် နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားလျှင် သင့်အတွက် အသုံးဝင်ပါသလား။ ယနေ့ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မျိုးနွယ်စုအုပ်စုများ စနစ်ကို လူမျိုးရေးခွဲခြားသောစနစ်ဟု ဆိုလျှင် သင်လက်ခံပါသလား။

ဤ module အတွက် ဖတ်စရာများမှာ Sujar Yengde၏ “Caste Matters” စာအုပ် အခန်း (၁)၊ Lisa Lowe၏ “The Intimacies of Four Continents” စာအုပ် အခန်း(၁) နှင့် Ania Loomba၏ ဆောင်းပါး “Race and Possibilities of Comparative Critique” တို့ဖြစ်သည်။

နောက်လာမည့်အပိုင်းတွင် ကျေးကျွန်စနစ်၊ ကန်ထရိုက်ဖြင့် ချုပ်နှောင်ထားသော အလုပ်သမားစနစ် (indentured labour) နှင့် ၎င်းက ခေတ်သစ်ကမ္ဘာကြီးကို မည်သို့ဖန်တီးခဲ့သည်ကို လေ့လာ ဆွေးနွေးသွားမည် ဖြစ်သည်။